

שלו ולא שלה דמה שקנתה אשה קנה בעלה ה', דהא מדמזכר להשתטף ש"מ דסבר חובת גזרה כמזכר בתוס' לעיל (מ.) ד"ה סדין, אלא ע"כ דקסבר נשים חייבות.

ומאי שנה מנפלה כי משני מכסות לילה לכסות יום. ברא"ש ¹²¹⁴⁵⁶⁷הקשה ח"כ ה"ל לברך נמי בפניא כדמשני מכסות יום לכסות לילה כיון דאית לי לר"י לילה זמן זליית. ונראה דברא"ש לשיטתו דזה דס"ל דגד המיוחד ליום חייב גם זליה דהיינו כסות יום וזה ליכא פלוגתא שכל הפלוגתא דר"ש ורבנן היא צגד המיוחד ליום וללילה או רק ללילה דלרבנן חייב, ומשום שפיר הקשה לר"י דה"ל לברך בערב, אבל לשיטת רש"י לעיל (מ:) ד"ה ה"ג דס"ל אפי' צגד המיוחד ליום פטור זליה למ"ד זמן גרמא ופלוגי רק דהכי אי נמי צגד המיוחד בין ליום וללילה וכדחזקין מהכח"א של הש"ס כאן דקס"ד דלא ה"ל לר"י אלא צגד אי ומ"מ ה"י חייב, אבל צגד המיוחד רק ללילה כו"ע דפטור וא"ש קושית ברא"ש. ועי' בתוס' (מ:) ד"ה משום שדכחיו הירושלמי אמר להם ר"ש וכו' שהרי כסות לילה פטור ומשני צמיוחדת ליום ולילה, ויולא שהפלוגתא היא בין צמיוחד ליום בין צמיוחד ליום ולילה אבל מיוחד רק ללילה ד"ה דפטור. מיכו מסוגיא דידן יש להוכיח כשיטת ברא"ש דלרבנן חייב אפילו צגד המיוחד ללילה מדפרכין לרבנן האי וראיתם מאי עבדי לי ונימא למשטרי צגד המיוחד ללילה, אמנם קושית ברא"ש לר' יהודה עדיין יש ליישב דאיתו סבר כהירושלמי.

תוד"ה ור"ש. אבל הכא איתמר כי כיכי דלא ניסחרו אהדדי. ולצ"ש לשיטת רש"י (מ.) דכלאים צליית אסור אכתי קשה אמאי נאמרו דדיבור אי בין להגירסא דלא ניסחרו או דלא נאסרו הלל לצ"ש אין כאן לא סתירה ולא היכר. ואולי לצ"ש לית להו הדרשה דדיבור אי נאמרו, או דלצ"ש צאמת נאמרו לחייב נשים כמו בקידוש.

מג ע"ב לאחר שאלא אמר עלי שירה שנאמר למנח וכו'. הליון בתורה אור לתהלים י"ב, והכ"ז כתב שזה טעות וז"ל תהלים ו' וכו' צילקוט. ואיתא שם עוד צילקוט דשמינית צאח לרמו על גלות אדום שהיא השמינית יעו"ש. ויש צח רמו לזמן הזה בעקבתא דמשיחא שהוא הגלות האחרון גלות אדום דאף דהרצב אינם שומרי תורה מ"מ כמעט כולם נזהרים צמאות מילה, והוא שאמר דוד שירה על המילה ובצכותה נזכה לגאולה, וכן אנו מזכירין ציאת המשיח צמילה.

רש"י ד"ה כיון. פ"י צ' לישני, ושניהם לריך ליישב כר"ש כדאיתא צגמ, והיינו דלישנא קמא הוא לענין דלילה לאו זמן זליית לר"ש, ולישנא צחרא לענין דנשים פטורות דדוקא בחייב בכל המצוות חייב גם צמאות ז.

ד"ה ראיה. גירסת הכ"ז "ראיית וכו'".

(ח) ר"ל אי נימא דבגדי אשתו ג"כ בכלל זה, ועי' ח"י רעק"א כתובות (נד.) שנסחפק בזה.

מד ע"ב במתני'. ברא"ש כתב לקיים הגירסא והשעירות דר"ל לא דחומש הפקודים מעכב דתו"כ וכו' וכעין דמפרש הש"ס חילים ע"ש. ובפשיטות יש להוכיח שגירסתנו נכונה מדמקשה הש"ס חילומא דהג וכו' ואי איתא דתנן נמי שעירים עדיפא ה"ל לאקשווי דצחג ליכא אלא חד שער וא"כ מאי אין מעכבין וצ"כ דליתא כלל צמתני'.

תוד"ה מנחתם. וכן צשמעתין דתניא צצרייתא צצח ונסכים ומסקין דצצצא פליגי. והא דדייקו מרבי ולא מת"ק דלדידי נמי למסקנא אין עיקר הלימוד מהפסוק שהצ"א, וז"ל דכיון דמשם אנו למדין דצחין צפני עזמן ממילא שמעת מינה נמי להא דמנחה קודם היכא דצחין צפני"ע וה"ה לצחין עם הצח. וכן משמע מפרגמ"ה דלמסקנא אין לגרום צצרי הילפותא מצח ונסכים כלל, אבל לת"ק דרשא דומנחתם ונסכים כדקאי קאי.

מה ע"א תוד"ה צצצעה. שכלכו לצור ועשו פחאום על פיהם. פ"י ש"פתי" ג"כ ר"ל שוגג וכדאיתא צצ"ס כריתות (ט.) פחאום משמע שוגג ומייתי שם מדכתיב פחי יאמין לכל דבר, והו' שנקטו כאן התוס' צמילת פחאום.

מה ע"ב במתני'. שכן מלינו כשהיו ישראל צמדבר מ' שנה וכו'. ללאורה שלא לצורך דאע"כ לא ידענו שהיו צמדבר מ' שנה. ואולי י"ל ע"פ מה שהקשו בתוס' על הפי שלא ה"י להם אלא מן מהא דח"ה היו מצויין לכן מיני מאכל ותרוא המפרשים דרק צתחילת הילוכם צמדבר היו מצויין להם ולא אח"כ, והשתא שפיר נקט צן נגם צלישני מ' שנה כלומר דכל מ' שנה היו קרבים צלי לחם דאז לא ה"י להם אלא מן. ונראה דלרש"י דאזינו מפרש כפי ה"ל שפי דאזין צחין אלא מן הארץ, וא"כ אין לחלק צין צתלת המ' שנה לסופן, לשיטתו לא גרם כלל צמתני' מ' שנה עי' רש"י ד"ה צמדבר.

מו ע"א עד שלא שחטה יולא לחמה וכו'. צר"מ (פ"ב צ"ד מפסוק"מ) בעתיק דיציא לחם אחר, והקשה צאחיעזר (ח"ו"ד ס"י מ"א אות צ') למאי יציא אחר הלל אותו לחם היוולא לא נפסל לפני שחיטה, וכבר קדמו החק נתן צקושיא ז.

בפרגמ"ה. שאני תודה וכו' הדם יזרק לשם שלמים כי נעמא הלחם. אולי זה ע"ס וז"ל "ולא" או "נפרס", כי הלל כתב רצונו לעיל צנעמא דזרק הדם לשם תודה דלין מרצה על האכילתו.

מו ע"ב רש"י ד"ה ומעכבי, ואפי' לא החקקו מעכבי לצן נגם. קשה איך נוקים לקושית הש"ס חליצא דצן נגם הא איתו דריש לעיל (מה:) מלכ' לפכן איתו דבר שמקלחו לה' ומקלחו לכהן, ואי אפשר שיכא העיכוז צבעולות אלא צהשלמים.

מז ע"א שחטן שלא לשמן וזרק דמן שלא לשמן לא קדש הלחם. עי' תוס' פסחים (יג:) דכאי זרק דמן שלא לשמן לאו דוקא.

(נע). זה צנח אב לכל חטאות שיקדמו לעולות, והקשו בתוס' בצנחים (5.) ממשמעות הגמי' שם דבין אב לא נזכר אלא לחטאת העוף שקודמת לעולת בהמה דלא משכחת אלא בקרבן יולדת לחוד ע"ש, ולפי חידושו של הרש"ש שפיר מתורן קושיית התוס' (3.) עכ"פ הזינן מקישית התוס' בצנחים דלית להו האי חידושה דיכול להציא עולת בהמה תחת עולת העוף וא"כ אין לתרן דצרי התוס' כאן עם חידוש זה.

סג ע"ב תוד"ה מפשיט. ולאו דוקא נקט הכה פסח וכו'. הגאון צעל קרן אורה ז"ל כתב לדבר פשוט דקרבן חטאת או בכבשי עלתה שחל בשבת מותר לשל הבשר בשבת בשביל אכילת כהנים, וזה נגד דברי הש"מ אית י"ג דאסר, ופשוט הוא דאינו דומה להקטרת אימורין שדוחה שבת דהתם עיקר המלוא הוא ציום אלא אם כן בנייתותו כצפסחים (נע): משא"כ באכילת כהנים. ולא עוד אלא דלכא"ו דברי הגאון קר"א סותרין גמרא מפורשת צפסחים (עא.) דקאמר הש"ס דיכול לקיים מצות שמחה ציו"ט שחל בשבת בשעירי הרגלים ופריך רצא חדא דשעירי הרגלים חי נאכלין וליכא צבו שמחה ופירש"י ז"ל אם צא לאוכלו בשבת לא יאכלנו כ"א חי דאין לייטו וציו"ט דוחה שבת עכ"ל הרי מפורש כמ"ש הש"מ בה).

וראיתי בהגהות מלפס איתן שכתב לתרן קושיית התוס' דדוקא נקט פסח דאינו נאכל עד הלילה לפיכך מפשיטין רק עד החזה לרי"ש אצל שעירי חטאות שנאכלין חי כפסחים (עא.) בודאי דמודה ר' ישמעאל דשרי עיי"ש. ודבריו תמוזין דמנין לו זה שהחיוצ לאכול בשר חטאת חי, דדוקא כשצריכין לקיים מצות שמחה מפלפל הש"ס שיאכלו חי א"י צחל יוהכ"פ צע"ש שהשעיר נאכל חי כדי שלא יצא לידו נותר כלקמן (נע:), אצל צלל הכך טעמי צרור דאין אוכלין כשהוא חי ומצוה להמתין עד הערב ויקיים צה אכילה למשחה וגם שלא יבא צכלל מיתחי כרעצנותא ע"י תוס' לקמן (ק.) ד"ה ששונאין, א"כ מה"ט דלישרי רי"ש בהפשט כדי לאוכלו כשהוא חי. והו' כתב שם המלפס איתן להקשות ע"ד התוס' צתי האחרון דדוקא צפסח שרו רצון ולא צשאר קרבנות לצור א"כ הא"ך יכו נאכלין חי בשבת אם אסור להפשיט. ותמוז הלא יכול לקיים מצות שמחה צהחלק עד החזה דמותר להפשיט, ואי משום יוהכ"פ שחל צע"ש שיש חשש נותר על כולו ה"ל להקשות מלקמן ולא מפסחים.

וראיתי בקרן אורה שכתב דציוהכ"פ גם ריבצריצ"צ מודה דמותר להפשיט את כולו שלא יבא מונח צציון צעזר ולא פליגי אלא צפסח שכיו יכולין להוציאו להר הבית, ולא ידענא מנלי' דציון אינו שייך אלא צמונח צעזר וכלא קפדינן אציון דקדשים ואיחז נפק"מ איפוא הוא מונח. וברא"י דאי נימא דהקפידא דוקא צמונח צעזר א"כ צפסח

א"כ המיעוט צעזר"ס הולך ג"כ עד"ז כלומר שאחר לא יסמוך על קרבנו דחד דינא איכא לתרווייהו כדמוכח משי רש"י ויקשה ל"ל קרא לקרבן עזר"ס ונילף מנשים, ואף לשיטת התוס' דיש חילוק בין נשים לעזר"ס צדין תנופה ואין להוכיח מידי מהדרשות מ"מ מלד הסברה הלא אחר דממעטי קרבן נשים דלא ליצעי סמיכה תו לא יעלה על הדעת להטעין סמיכה בקרבן עזר"ס ולא בקרבן נשים ולמה לי תרתי דרשות מצני ישראל (נב).

סב ע"א רש"י ד"ה מולך. לנפון ודרוס ומזרה ומערב. משום דצמקדש פניו למערב משו"ס התחיל צנפון שהוא מלד ימין. ולכאורה א"כ ל"ל מזרה לפני דרוס, ואפשר משום דרוס דרומית קשה מכיון כדאיתא צגיעין (לח:).

סב ע"ב בפלוגתא רבי וחכמים צתנופה צכשי עלתה לאחר שחיטה פסק הר"מ צפ"ח מתמידין הלכה י"א כרצון דלאחר שחיטה צתנופה רק צחזה ושוק ומניחין צלד שחי הלחם ע"ש, והקשה צקרן אורה כיון דפסק כחכמים דילפינן מינה ומינה או משלמיהם א"כ הי' לריך להיות הלחם מלמעלה כמו בכל תנופות היכא דאיכא לחם שהלחם מלמעלה כדילפינן ממילואים.

והנה צפיה"מ כתב הר"מ דצקרא דוהניף אותם נכללו צ' התנופות של לפני ולאחר שחיטה צככשי עלתה, ונראה מזה צדעחו דלעולם אף לחכמים צתנופה דלאחר שחיטה נמי היא מדין שלמי ליצור, ואלא דמשלמיהם נפקא לן דאין לריך רק חזה ושוק צתנופה ולא כמות שכן, אצל צעלם מעשה צתנופה הרי הכל מדיני שלמי ליצור ואין צבדל צין קודם או לאחר שחיטה וכשם דקודם שחיטה צעין שיכא הלחם צסמוך הי"ה לאחר שחיטה נמי הדין כן בד).

וע"י צרש"ש צדחק למלוא מקור לרי' הר"מ דצעין צכלל תנופה עם הלחם לאחר שחיטה אף דצשלמי יחיד אין לחם. אצל צאמת גמי מפורשת היא לעיל (מז:) צסוף העמוד ע"ש צרש"י.

תוד"ה וכן השולח. צרש"ש נזיר (נע:) חידש דעולת צהמה צאה תמיד צמקום חיוצא דעולת העוף, ועפ"י תירן קושיית העולם על התוס' הכה צהוכחחם מדרשא דמחצו ולא מנגעו דטמא משלה קרבנותיו אע"ג דאינו צר סמיכה, ומה ראי' הא הוצ צציא עוף דאינו צסמיכה, אלא דמלי מיירי אפי' כשהציא צהמה צמקום עוף יעו"ש.

ולפענ"ד יש להעיר על דבריו צתרתו: א) דהי' לו להרש"ש להציא ראי' לחידושו מהא דאמרין פסחים

(בג) אבל השתא דדרשי' מבני ישראל למעוטי דהגברא אינו בר סמיכה שפיר צריכינן לתרווייהו ולא אתי חדא מאידך. וצ"ל שאותו מיעוט שכתבו התוס' שלא יסמוך אחר בשבילה שקול הוא אי קאתי למעוטי עזר"ס או נשים ובעינן נמי למיעוט דקרבנו כי היכי דתיית אידך מיעוטא לנשים.

(כד) ע"י חידושי מרן רי"ו הלוי פ"ט ממעשה"ק.

(כה) ע"י בס' אמבוהא דספרי על הספרי זוטא פ' פינחס סוף אות ל"ג.

גופא איכא לאפלוגי דכח שלישיה הלא היו עומדין עם פסחיהן בעזרה עד הערב כמבואר במשנה פסחים (סד:) ואינו מביא יכו מותרין להפשיט וצמחנה לא חילק התנא. אי נמי דוקא בפסח שרו רבנן דחשו שלא יתקלקל הכשר וכו'. והיינו אחד מ"ד בשבת (קטו:) דאית ל"י בעממא דרבנן שלא יסריהו, ואידך מ"ד התם אמר הטעם כדי שלא יכו קדשי שמים מוטלין כנצילה, וכוותי' אזלא סוגיא דידן דנקטה עממא דבזיון קדשים. ואפשר לומר דהכא קאי אליבא דר' ישמעאל דאית ל"י בפסחים (נח.) אליבא דרבא דמאחרין לשחיטת הפסח כשהל בשבת משום דחיישינן למיכמר בשרא א"כ לדידי' ליכא חשש כ"כ שיסריה הכשר ע"כ נקטין הכא כאידך עממא דבזיון קדשים.

סד ע"א דאיתמר שמע שטבע תינוק בים וכו'. בר"מ פ"ב מהל' שבת פסק דצמח על תינוק ופרס את המלודס להעלותו והעלה רק דגים דפטור, וכחז הלח"מ שם כי דין זה אינו מפורש בגמ' אלא דבר"מ פסק כן מסבירא. ואפשר דבר"מ הוליד לדין זה מגמרא דר' עשרה בני אדם כו' אפילו בזה אחר זה ותמה הרשב"א מאי רבותא ותי' דאשמעינן אפי' בשעה שתלש כבר הבירה נמלא דהמעשה כוכב באיסור אלא דאזלינן בזה תחלת מחשבתו ופטור מכלום וזהו פסק בר"מ.

רש"י ד"כ לאו. דעממא דרבה דפטור צרישא לאו משום דשמע אלא משום דאזלינן בזה מעשיו. ל"י דאכתי לא דמי דהכא דאזלינן בזה מעשיו הלא בשעת המעשה מכיון שהעלה גם התינוק נמלא דהמעשה הוא בזהיתר אבל בגמלאה כחושא הלא בשעת השחיטה הי' מעשה איסור אלא משום דאזלינן מילתא צסוף שהי' מעשה היתר. וי"ל דהעיקר שאנו דנין עליו הוא אם נתקיימה מחשבתו שהיתה לאיסור או לא, והשתא מדמינן כמו גבי דגים דלא נתקיימה מחשבתו בזה שהעלה גם תינוק כמו כן גבי כחושא אין להייצו משום דלשחיטה אסורא קמכוין אחרי דסוף סוף לא נתקיימה מחשבתו לשחיטה אסורא.

סד ע"ב דעד כאן לא קאמר ר' ישמעאל התם אלא דכי ממעט באכילה קא ממעט קצירה. ל"י הו"ל להש"ס לחלק דהתם בקוצר הי' סאה הוא מרבה בקצירה וגם באכילה משא"כ הכא צעוקן אי' של ג' הגם דמרבה באוכל אינו מרבה בקצירה. וי"ל דאי הטעם בזה סאה הי' רק משום דמרבה בקצירה הלא הדין הוא דאם צעוקן אי' יש צ' גרוגרות וצמחני ג' אסור ג"כ לקצור אותו של ג' משום דמרבה באוכל אע"ג דאינו מרבה בקצירה כלל, וכן לו ילוייר בקצירת ג' ובי' סאה הלא הי' מרבה בקצירה עדיין הי' אסור בזה משום רבוי באיסורין, לכן לא קאמר

(כו) לפ"ז כל עיקר חידושם של התוס' דלא שרו רבנן אלא בפסח תלוי בהני תרי מ"ד. וע"ש בשבת דבעי הש"ס מאי בינייהו ולפ"ד התוס' הו"מ"ל דאיכא בינייהו שאר קרבנות בר מפסח.

הש"ס דהאיסור בזה הוא משום מפיש בקצירה דאפילו בלאה"כ אסור משום דלריך למעט באוכל. ואיבעית אימא משום דאין מעצירין על המלואות. לכאורה איכא נפק"מ בין בני תרי טעמי איכא דכבר עבר במקום קרוב דאי משום כרמל מחוייב לחזור ואי משום דאין מעצירין על המלואות אדרבה השתא לריך לקצור דוקא מהרחוק משום דאין מעצירין. מיהו לפמ"ש"כ הטורי אבן צמניל (ו:) לריך לחזור גם מהאי עממא דאין מעצירין ביון דחל עליו כבר החיוב מקודם וחו לא פקע. אלא דאיכא עוד נפק"מ בשבא לכתחילה ממקום רחוק ולא פגע את הקרוב. והגרי"ז נקט שהטעם השני מוסיף על הראשון ואינו כחולק עליו ולפ"ז ליתא להנפק"מ.

בש"מ אות י"א. וקשה משמעתיך דלא היו אלא לקצור מקום וקאמר דאין מעצירין וכו'. בעה"כ"ק כתב לתרן ולחלק דהתם בשפיכה שיריים אין קפידא במקום אי לא הא דאין מעצירין אבל הכא איכא קפידא על המקום הקרוב יעו"ש. אבל אינו מצין דהא קיימין השתא בזהאיבעית אימא דליכא קפידא משום כרמל כי אם משום דאין מעצירין על המלואות גרידא וא"כ הקושיא במקומה עומדת כמו שהקשה הש"מ.

אכן נלפענ"ד הקלושה לתרן דברי התוס' דלא דמי לשפיכה שיריים דהתם שאין לו אלא מלוא אחת לשפוך השיריים על אי' מהקרנות ויכול לקיימה או צמח או דרום ע"ז לא שייך הדין דאין מעצירין, אבל בקצירה העומר נהי דהויא מלוא אחת מ"מ כיון דיכול לקיים המלוא או בתצואה הקרובה או ברחוקה והוא כולך לקצור בתצואה במקום הרחוק אז השאלה היא בהתפלה בזהה מהתצואות יקיים המלוא ולא בהמקום גרידא ושפיר שייך אין מעצירין וכו' אף דאינו אלא מלוא אי', ואולי אפשר להעמיס כצדא זו בדברי הט"ק (כו).

סה ע"א תוד"ה אילין. בסכ"ד דאי אמרת לפניו וכו'. נראה דדברי התוס' אולי לפי גירסת רש"י דסוגיין דהגא דתמידא אסור צהספד ולזאת הוכיחו דלפניו אינו אסור אלא צתענית. אבל לפי גירסתם דתמידא מותר צהספד וכ"ש שלפניו א"כ ליכא לספוקי ציום כ"ע דאדר אלא מחמת יומא דכ"ה דאסור גם צהספד ולאחריו צודאי שאינו אסור צהספד כמו שגרסו צמחני' דהתם, וא"כ לריך לטעם שיכא מוטל וכו' כדי לאוסרו.

ד"ה מריש. וגירסא זו נכונה וכו'. עי' מה שתמה בזה בגרע"א צגליונו. וראיתי צרש"ש צתענית שם וכן צעולת שלמה שחרצו דכמו צכ"ע צאדר אמרינן דאסור אף צהספד דמונה בין שני יו"ט הכא נמי לגבי שמיני צניסן איכא הדיא סברא דמוטל בין שני יו"ט לאוסרו צהספד. ולענ"ד לא דמי כלל דהתם דאסור צתענית מכה יום כ"ה

(כו) עי' חי' הגרי"ז לזבחים עמ' קי"ז שתי' ע"ד"ו.

